

[...]

Jord & Affald
J.nr. 335/05-0037
Ref. ULU/OKI
Den 9. januar 2006

Miljøstyrelsens afgørelse af klage over påbud om undersøgelser efter olieforurening på ejendommen [...], 6070 Christiansfeld

1. Klage til Miljøstyrelsen

Adv. fm. [...] har på vegne af [...] med breve af 6. august 2004 og 17. september 2004 klaget over Christiansfeld Kommunes påbud af 20. juli 2004 om undersøgelse i henhold til jordforureningslovens § 48 på matr. [...].

Christiansfeld Kommune har med brev af 21. september 2004 fremsendt klagen og sagens øvrige dokumenter til Miljøstyrelsen.

2. Miljøstyrelsens afgørelse

Miljøstyrelsen stadfæster Christiansfeld Kommunes påbud af 20. juli 2004 om udarbejdelse af forslag til sikring af arealanvendelsen og forslag til undersøgelse af forureningen i jordoverfladen, med en række ændringer. Se afsnit 8 om styrelsens afgørelse samt afsnit 9 for klagevejledning.

3. Baggrund for sagen

Grundejerne [...] og [...] (herefter: grundejerne) konstaterede den 22. – 25. februar 2002 olie i en brønd og den omkringliggende jord i forbindelse med etablering af omfangsdræn omkring beboelsen på ejendommen beliggende [...], 6070 Christiansfeld. På ejendommen er opstillet en ældre 1.200 liter olietank ved staldbygningen nord for beboelsen. Fra tanken er olieledningen ført under terræn til oliefyret som står i køkkenet.

Grundejerne anmeldte den 10. april 2002 forureningen til kommunen. Olieledningen blev herefter frigravet, og det blev konstateret, at ledningen mellem olietanken og fyret tidligere var blevet repareret. Grundejerne og deres advokat (ved køb af ejendommen december 2001) oplyste, at den tidligere grundejer (24.05.91 – 01-12-01) ikke har kendskab til udskiftningen og heller ikke til en mulig forurening.

Den 17. april 2002 forvarslede Kommunen et undersøgelsespåbud til grundejerne. Påbudet blev udstedt som varslet den 19. april 2002.

Ved brev af 23. april 2002 meddelte [...] kommunen, at [...] er nødsaget til at undersøge, hvilken installation forureningen stammer fra, før de kan gå i gang med de egentlige undersøgelser og oprensingsarbejder.

Den 25. april 2002 besøgte Rambøll lokaliteten sammen med grundejer. Der blev i den forbindelse konstateret olielugt i jorden og oliefilm på vandet i samlebrønden fra omfangsdrænet.

Ved tæthedsprøvning den 2. maj 2002 udført af AA Service og Transport A/S blev tank og olieledning konstateret tætte.

Den 1. juni 2002 gennemførte Rambøll på vegne [...] en forureningsundersøgelse på ejendommen.

Af Rambølls undersøgelsesrapport af 18. september 2002 fremgår bl.a.:

- at der er konstateret en overfladenær ældre olieforurening i jord og grundvand nord for beboelsen på ejendommen.
- at forureningen vurderes at stamme fra den tidligere reparerede olieledning mellem olietank og fyret.
- at der er påvist kraftig nedbrudt gasolie i alle vandprøver, men ikke i alle jordprøver. Der er analyseret 8 jordprøver, hvoraf der er påvist gasolie i de 5 af prøverne, mens der ikke er påvist gasolie i de sidste 3 jordprøver.
- at Rambøll vurderer, at fyringsolieforureningen ikke udgør en risiko for indeklima, arealanvendelsen, det primære grundvandsmagasin eller recipienter, og at afværge overfor gasolieforureningen vurderes at være uforholdsmæssig dyr i forhold til den miljømæssige gevinst.

Den 27. november 2002 fremkom Sønderjyllands Amt med sine bemærkninger til undersøgelsesrapporten. Heraf fremgår, at amtet ikke finder, at den efterladte forurening i såvel jord som grundvand udgør nogen miljømæssig risiko. En eventuel fremtidig følsom anvendelse af det forurenede område kan dog være truet. Endvidere anførte amtet, at restforureningen vil blive kortlagt på vidensniveau 2 med de konsekvenser, det må have for grundejeren.

Den 4. december 2002 besøgte kommunen nogle vandpytter på marken ved Taps Å og konstaterede, at der var oliefilm på vandpytterne.

Rambøll har i brev til grundejeren af 3. februar 2003 kommenteret dette således:

"Det er ikke usædvanligt, at der naturligt optræder olielignende film på vandet i mose og vådområder. Filmen stammer fra jernreducerende bakterier og kan forveksles med oliefilm. Kaster man en sten ned i en film fra en olieforurening vil filmen samle sig igen, mens film fra jernreducerende bakterier vil gå i stykker som flager".

Den 4. januar 2003 fremsendte grundejerne deres bemærkninger til undersøgelsesrapporten til kommunen. Grundejerne udtrykker utilfredshed med en række punkter i undersøgelsesrapporten og stiller endvidere en række spørgsmål. Med skrivelse af 24. januar 2003 videresender kommunen grundejernes bemærkninger til Rambøll med anmodning om svar på grundejernes spørgsmål. Rambøll besvarer grundejers spørgsmål og bemærkninger med brev af 5. februar 2003.

Den 24. februar 2003 anmoder kommunen Rambøll om yderligere oplysninger af teknisk karakter. Rambøll besvarer denne henvendelse med brev af 31. marts 2003, hvoraf blandt andet fremgår:

"For at kunne give et fyldestgørende svar på spørgsmålene har RAM-BØLL set Sønderjyllands Amts sagsmappe vedrørende ejendommen. Følgende oplysninger har ikke været forelagt sagen tidligere:

Vedr. køb af ejendommen

Den 31. oktober 2001 kontaktes Sønderjyllands Amt af Christiansfeld Kommune. I forbindelse med køb af ejendommen [...], matr. Nr. [...], har køber (nuværende ejer) fået oplyst, at der på ejendommen findes en gammel opfyldt grusgrav, der har modtaget murbrokker og lignende affald. Amtet kender til den private losseplads, men har ikke oplysninger om fyldets karakter.

Senere ringer køber (nuværende grundejer) og oplyser at de godt kunne tænke sig at fjerne noget af fylden, "især et par olietønder, der stikker op af fyldeoverfladen". Køber har fået oplyst, at der tidligere har boet en skrot-handler på ejendommen, og at der derfor kan være smidt forskelligt affald på fyldpladsen.

Forurenende aktiviteter

På baggrund af oplysningerne fra amtet er der foretaget en revurdering af de aktiviteter på ejendommen, der kan være potentielle forureningskilder. Ejendommen har tidligere været benyttet til landbrug, og til 1991 boede der en skrot-handler på ejendommen. På foto fra 1989 er der tilsyneladende et oplag på arealet nordøst for bygningerne. På luftfotografierne er der ikke observeret oplag mellem bygningerne.

Ifølge luftfotos var der på ejendommen umiddelbart nordøst for bygningerne en grusgrav på ca. 2.400 m². Grusgravens sydøstlige hjørne var ca. 15-20 m øst for staldbygningen. Ifølge luftfotos har grusgraven i perioden før 1964 til først i 1990'erne været benyttet som privat, ikke godkendt fyldplads. Fyldpladsens placering på ejendommen fremgår af vedlagte tegning. Opfyldningen skete fra nord og omkring 1975 er ca. 1600 m² dækket til. Ifølge foreliggende oplysninger består fyldet af jord og byggeaffald, men der er også observeret andet affald herunder olietønder. Ved en fyldtykkelse på 2 m svarer det til ca. 8.000 tons fyld.

Potentielle forureningskilder

De potentielle kilder til en forurening (ud over fyringsolietanken) vurderes herefter

- Kørsel med lastbiler, traktorer og landbrugsredskaber kan have belastet de terrænnære jordlag med olie, herunder motor/smøreolie og PAH'er (tjærestoffer).
- Har der været skrotvirksomhed på ejendommen, vil dette kunne medvirke til forurening af de terrænnære jordlag med olie, herunder motor/smøreolie, tungmetaller og PAH'er (tjærestoffer).
- Forurening af grundvandet som følge af udsivning fra fyldpladsen.

- Spild ved tankning, påfyldning eller udsivning fra 1.200 liter diesel-tank, der var opstillet i den mindre lade/maskinhus kan have medført olieforurening såvel i overflade som i dybden.
- Da ejendommen er af ældre dato kan der have foregået tjæring af træværk.”

Den 10. april 2003 oplyser Embedslægeinstitutionen for Sønderjyllands Amt telefonisk kommunen, at efter embedslægens vurdering, vil fliser være tilstrækkelig til at sikre anvendelse af gårdarealet til børns leg.

Af embedslægens udtalelse i brev af 2. maj 2003 fremgår blandt andet:

”Brugen af ejendommen til beboelse for en familie med børn kan sidestilles med en meget følsom anvendelse, og det må derfor frarådes, at direkte jordkontakt kan forekomme, såvel gennem jordspisning som gennem støvdannelse eller dyrkning af afgrøder i den forurenede jord. Udledningen af olieblandet drænvand til vandløb må betragtes som et økotoksikologisk problem, og kan muligvis også indebære en sundhedsrisiko i forbindelse med utilsigtet brug af vandet.

På ejendommen er der påvist jordforurening med fyringsolie i en dybde fra ca. 0.5 m under terræn. Forureningen overskrider kvalitetskriteriet for olie i jord. Der findes ingen konkrete oplysninger om jordforurening i jordoverfladen, men dette er som nævnt en mulighed som følge af gravearbejder, fx nedlægning af omfangsdrænet.

Da der er tale om meget følsom arealanvendelse, må det ud fra en sundhedsmæssig vurdering anbefales, at beboerne sikres mod direkte jordkontakt.

Det er ikke muligt at foretage en konkret risikovurdering, men almindeligvis vil et jorddække på 0.5 m i kombination med rådgivning medføre en tilstrækkelig risikoreduktion når der, som i dette tilfælde, er tale om en lettere jordforurening.”

Den 5. juli 2004 meddelte kommunen forvarsel om undersøgelsespåbud til grundejerne.

Den 20. juli 2004 udstedte kommune påbudet som varslet.

4. Påbudets indhold

Christiansfeld Kommunes undersøgelses- og oprensingspåbud af 20. juli 2004 for ejendommen [...], Christiansfeld har følgende indhold:

”De påbydes derfor i medfør af jordforureningslovens § 48 at fremkomme med et forslag til sikring af arealanvendelsen. Forslaget skal godkendes af Christiansfeld Kommune. Der skal tillige fremsendes et forslag til undersøgelse af forureningen i jordoverfladen. Påbudet skal være efterkommet senest den 15. august 2004.”

5. Klagens indhold

Med breve af 6. august 2004 og 17. september 2004 klagede adv. fm. [...] fra Advokatfirmaet [...] på vegne [...] over kommunens påbud til Miljøstyrelsen. Af klagen fremgår blandt andet:

”Jordforureningslovens § 48 omhandler kun forurening hidrørende fra villaolietanke. Forureningen med fyringsolie er, som ovenfor nævnt, opstået som følge af et brud på en nedgravet olieledning. Olieledningen var nedgravet og lå en halv meter under terrænet. Et brud på en olieledning beliggende en halv meter under terrænet kan ikke resultere i en forurening nær overfladen med mindre jorden fejlhåndteres.

Det er muligt, at ejerne af ejendommen ved gravearbejdet i forbindelse med etableringen af omfangsdrænet har fejlhåndteret den forurenede jord, således at jorden i overfladen er blevet forurenede. Forsikringsordningen dækker imidlertid ikke overfladeforurening, der er opstået som følge af grundejers fejlhåndtering af forurenede jord, jf. forureningslovens § 71.

En eventuel overfladeforurening må antages at stamme fra en eller flere af disse tidligere aktiviteter på ejendommen, idet en olieforurening fra et brud på en olieledning beliggende 0,5 m under jordoverflade ikke kan give anledning til en overfladeforurening. Da påbud efter jordforureningslovens § 48 kun vedrører forurening hidrørende fra villaolietanke, er det således min opfattelse, at det af Christiansfeld kommune udstedte påbud af 20. juli 2004 er ugyldigt.”

6. Parternes yderligere bemærkninger

Kommunens bemærkninger

Christiansfeld Kommune fremkom ved brev af 11. februar 2005 med sine bemærkninger til klagen. Af brevet fremgår det blandt andet:

”I uddybning til klagen (skr. af 17-09.04) bliver det på side 3 fremført, at jorden er fejlhåndteret. Det er ikke vores opfattelse, at jorden er fejlhåndteret, idet jorden er tilbageført til det område, hvorfra det kom.

Ifølge de retningslinjer, der er udarbejdet af de sønderjydske kommuner og Sønderjyllands Amt, kan opgravet forurenede jord genplaces samme sted – det kræver ikke anmeldelse/tilladelse. Men en konstateret forurening skal anmeldes til kommune, hvilket den nuværende grundejer også har gjort.

Jfr. Sønderjyllands Amts Vejledning for arbejder med jord:

”Man har kun pligt til at anmelde arbejdet, hvis jorden flyttes fra det areal, hvor den bliver gravet op. Hvis man genindbygger jorden på det forurenede areal, skal jordarbejdet ikke anmeldes, uanset at jorden er forurenede.

Selvom man ikke skal anmelde jordflytning, gælder det dog altid, at man skal underrette kommunen, hvis man opdager at jorden på en ejendom er forurennet.”

Ved en opgravning, hvor der ikke er oplysninger om en mulig forurening, kan det ikke umiddelbart undgås, at ren og forurennet jord vil kunne blive blandet og at forurennet jord kan blive placeret i overfladen.

Herfor er det fortsat vores opfattelse, at arealanvendelsen kan være truet som følge af den stedfundne forurening fra villaolietankanlægget (brud på rørføring mellem tank og fyr).

Vi finder at påbudet er reelt/gyldigt og at det ikke er i strid med proportionalitetsprincippet.”

Embedslægens bemærkninger

Embedslægeinstitutionen fastholder med brev af 8. juli 2005 sin konklusion i embedslægeinstitutionens udtalelse af 23. juni 2003, men finder det ønskeligt - på baggrund af sagen – at spørgsmålet om overfladeforureningen blev nærmere be-lyst.

Grundejers bemærkninger

Grundejer, [...], redegjorde den 15. september 2005 telefonisk for hændelsesforløbet ved opdagelsen af forureningen over for Miljøstyrelsen. Grundejer forklarede, at de i weekenden den 22. – 25. februar 2002 havde lejet en minigraver med henblik på at få nedgravet dræn omkring beboelsen. Undervejs i gravearbejdet, da de når hen til det sted hvor forureningen findes, fornemmer de at der ”er noget galt med jorden”. De fortsætter imidlertid med at nedlægge drænet på dette sted og dækker drænrøret til med den forurenede jord. Dette skyldes ifølge grundejer, at der er tale om et gammelt hus, der står på syldsten. Der ville derfor være en stor risiko for, at huset ville skride, hvis ikke jorden blev tilbageført. Herefter færdiggøres gravearbejdet.

Efter gravearbejdet kontakter grundejerne den advokat som bistod dem i forbindelse med huskøbet. Denne oplyser ifølge grundejer, at de har fulgt reglerne og ikke skal foretage sig yderligere. Senere begynder grundejer dog at overveje muligheden for at anlægge et civilt søgsmål mod den tidligere grundejer. For at få yderligere oplysninger om muligheden herfor kontakter grundejerne den 10. april 2004 kommunen. Dette er første gang kommunen hører om forureningen.

Miljøstyrelsen sendte den 28. oktober 2005 et udkast til styrelsens afgørelse i høring hos sagens parter samt embedslægen og Sønderjyllands Amt.

Med brev af 21. november 2005 sendte adv. Fm. [...] på vegne [...] bemærkninger til udkastet. Brevet var endvidere vedlagt et notat fra Rambøll med bemærkninger til den tekniske del af udkastet.

7. Miljøstyrelsens bemærkninger

7.1 Teknisk grundlag

Kilden til forureningen

Forureningen er ifølge Rambølls rapport overvejende fundet i dybden 0,5-1,5 meter under terræn. Den er karakteriseret som nedbrudt gasolie, hvilket betyder, at det drejer sig om enten fyringsolie eller diesellole, som har ligget i jorden i en del år og er blevet nedbrudt. Da forureningen som udgangspunkt ikke er fundet i terræn, må den stamme fra en underjordisk installation, dvs. rørledningen fra tanken til oliefyret i beboelseshuset, idet selve tanken er overjordisk, og der er umiddelbart ikke andre underjordiske forureningskilder i nærheden af det forurenede område. Ved en dieselloletank med håndpumpe ved laden er der ikke undersøgt for forurening, men fyringsolieforureningen er afgrænset mod laden ved boring B1, hvor der ikke er påvist olie.

Den nedgravede rørledning fra olietanken til oliefyret løber midt gennem det forurenede område. Selvom rørledningen er konstateret tæt ved en tæthedsprøvning i 2002, kan den godt have været utæt tidligere, idet der tidligere er foretaget en reparation på den, jf. Rambølls rapport. Derimod er der ikke oplysninger om reparationer på tanken, som ligeledes blev konstateret tæt ved tæthedsprøvningen.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund heraf, at det er overvejende sandsynligt, at jordforureningen i 0,5-1,5 meters dybde stammer fra den nedgravede rørledning. Jordforurening i overfladen kan i princippet stamme fra opgravet forurenede jord i forbindelse med grundejers gravearbejde ved omfangsdrænet eller fra aktiviteter ved den tidligere fyldplads, således som Rambøll har beskrevet. Hvis den overfladenære jordforurening kan afgrænses til området lige omkring omfangsdrænet, må det antages for sandsynligt, at den stammer fra gravearbejdet og ikke fra tidligere aktiviteter omkring fyldpladsen.

Rambøll anfører i notat af 17. november 2005, at når der optræder oliefilm på drænvandet i samlebrønden, skyldes det sandsynligvis, at der er tilfyldt opgravet, olieforurenede jord i dræningstracéet, og idet jorden har været opgravet vil den have en mindre kompakt struktur, som bevirker en øget udvaskning af olie til drænvandet.

Miljøstyrelsen vurderer, at forureningen i drænvandet lige såvel kan stamme fra den fundne jordforurening i 0,5-1,5 meters dybde som fra genindbygget olieforurenede jord.

Grundlag for risikovurdering

Jordforureningen er tildels afgrænset mod nord, øst og vest, men ikke mod syd under beboelseshuset. Den overfladenære jordforurening, der er opstået under grundejers gravearbejde ved omfangsdrænet, er ikke nærmere lokaliseret eller afgrænset.

Forureningen i grundvandet er ikke afgrænset. Der er tegn på olieforurening af drænvandet i form af olielugt og oliefilm, men olieindholdet er ikke bestemt. Endvidere er det ikke undersøgt, om der er jord- og grundvandsforurening ved samlebrønden.

Der er udtaget en enkelt poreluftsprøve under gulv i beboelseshuset. Da jordforureningen ikke er afgrænset under huset, er det ikke sikkert, at prøven er udtaget det sted under huset, hvor forureningen er kraftigst. I Rambølls rapport er der regnet med en fortyndingsfaktor på 50 fra under gulvet til indeklimaet. Den konkrete fortyndingsfaktor for betongulvet kendes ikke, men da huset er funderet på syldsten, vil der typisk være sætningsrevner i betongulvet langs dette randfundament. Endvidere er der sandsynligvis en del rørgennemføringer fra køkkenet og igennem gulvet, som sammen med eventuelle sætningsrevner vil bidrage til en øget lufttilførsel fra under gulvet, og dermed en lavere fortyndingsfaktor end der er regnet med.

Miljøstyrelsen finder, at olieindholdet i drænvandet bør bestemmes, således at miljømyndigheden kan tage stilling til, om det er nødvendigt med foranstaltninger til sikring af recipienten. Endvidere bør det undersøges, om der findes jordforurening i området omkring samlebrønden. Jord- og grundvandsforureningen mellem beboelseshuset og stalden bør afgrænses fuldstændigt, herunder også den overfladenære jordforurening, som er opstået ved gravearbejdet ved omfangsdrænet.

Da der er usikkerhed om gulvets tæthed og poreluftsforureningens udbredelse, bør poreluftsprøven suppleres med indeklimate målinger.

7.2 Regelgrundlaget

Jordforureningslovens påbudsbestemmelser, herunder § 48, bygger på genopretningsprincippet. Genopretningsprincippet indebærer, at forurening som udgangspunkt skal fjernes svarende til situationen før forureningen indtraf, medmindre der foreligger en høj grad af sikkerhed for, en efterladt forurening (restforurening) hverken aktuelt eller i fremtiden indebærer en miljø- eller sundhedsmæssig risiko.

Det er i denne sammenhæng Miljøstyrelsens opfattelse at risiko for miljø og sundhed skal være velundersøgt således, at der kan ske genopretning eller tilsvarende afhjælpende foranstaltninger, der imødegår eventuelle risici for miljø og sundhed. Samtidig er det vigtigt, at fordele og ulemper, herunder omkostningerne, forbundet med de mulige tilsvarende foranstaltninger belyses, således at indsatsen kan fastlægges i overensstemmelse med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

Ved vurderingen af om der foreligger en høj grad af sikkerhed for, at en efterladt forurening hverken aktuelt eller i fremtiden vil udgøre en miljø- eller sundhedsmæssig risiko, skal der tages højde for en eventuel mere følsom arealanvendelse på et senere tidspunkt. Det kan således ikke uden videre lægges til grund, at de fysiske forhold på ejendommen, det vil sige eksisterende befæstelser og bygninger med videre, opretholdes uændrede.

Ved en efterfølgende afgørelse af om en given indsats skal iværksættes for at imødegå konsekvenserne af forureningen eller risiko for forurening, indgår imidlertid en vurdering af eksisterende fysiske forhold på ejendommen, herunder i hvilket omfang bygninger mv. er af permanent karakter. Som udgangspunkt anses f.eks. huse og offentlige veje for permanente, hvorimod f.eks. garager, carporte, udestuer og redskabsskure ikke kan karakteriseres som permanente.

Jordforureningslovens § 48 er myndighedernes påbudsbestemmelse i sager om påbud om undersøgelse og af afhjælpende foranstaltninger overfor jordforurening forårsaget af villaolietanke.

Miljømyndighederne kan som udgangspunkt anvende påbudsadgangen i jordforureningslovens § 48, hvis forureningen er konstateret efter 1. marts 2000 og der er forsikringsdækning jf. § 49, stk. 2. Dette gælder uanset hvordan forureningen er sket.

Det fremgår blandt andet fremgår det af jordforureningslovens § 49, stk. 2, nr. 1, at forsikringsdækningen bortfalder, såfremt ejeren af olietanken forsætligt har fremkaldt olieforureningen.

Hvis der ikke er forsikringsdækning jf. § 49, stk. 2 kan påbud efter § 48, stk. 1 kun meddeles, hvis forureningen er sket efter lovens ikrafttræden, dvs. efter 1. januar 2000.

Miljøstyrelsen vurderer, at den konstaterede olieforureningen i den konkrete sag stammer fra en lækage i rørledningen mellem olietanken og oliefyret. Det vurderes, at lækage alene medførte en ikke overfladenær forurening.

Men i weekenden den 22. – 25. februar 2002 gravede grundejerne jord op på ejendommen for at nedlægge et dræn omkring huset. Undervejs i gravearbejdet konstaterede grundejerne at den opgravede jord lugtede af olie. De fortsætter imidlertid med at grave drænet ned og lagde den olielugtende jord oven på drænet.

Det er på denne baggrund Miljøstyrelsens vurdering, at grundejerne forsætligt placerede den olieforurenede jord i jordens overflade og dermed øgede de sundhedsrisici, der er knyttet til forureningen fra villaolietanken.

Hertil kommer, at såfremt der under bygge- eller jordarbejde på et areal, der ikke er kortlagt, konstateres en forurening af jorden, skal arbejdet standses jf. § 71. Forpligtelsen påhviler ejendommens ejer og den, der udfører eller lader udføre det pågældende arbejde. Bestemmelsens formål er at undgå, at der bygges på jordforurening med den følge, at der opstår alvorlige sundhedsrisici for de personer, der skal bo og opholde sig der. Endvidere vil det fordyre oprydningsarbejder væsentligt, hvis der er bygget på en jordforurening.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens¹ § 21, skal ejere og brugere af fast ejendom straks underrette tilsynsmyndigheden, hvis de forårsager eller konstaterer forurening af ejendommens jord eller undergrund.

Grundejerne burde således i den konkrete sag have stoppet gravearbejdet og straks underrettet kommunen om forureningen, da de konstaterede denne i forbindelse med gravearbejdet. Kommunen skulle herefter have underrettet Sønderjyllands Amt, der derefter ville tage stilling til hvornår og på hvilke vilkår gravearbejdet kunne fortsætte jf. jfl. § 71.

Grundejerne har oplyst følgende årsager til at de fortsatte gravearbejdet og ikke underrettede kommunen om forureningen før 1½ måned senere:

¹ Lov nr. 753 af 25.08.2001 om miljøbeskyttelse

- 1) Grundejerne nedlagde drænet på det konstaterede forurenede sted og færdiggjorde herefter arbejdet, fordi huset står på syldsten, hvorfor det ville være forbundet med risiko for, at huset ville skride, hvis gravearbejdet blot blev standset uden at jorden i øvrigt blev tilbageført til det gravede hul i jorden.
- 2) Efter gravearbejdet kontaktede grundejerne den advokat de har brugt i forbindelse med købet af ejendommen. Ifølge grundejernes forklaring oplyser advokaten dem, at de ikke skal foretage sig yderligere. Derfor oplyser grundejerne først kommunen om forureningen ca. 1 ½ måned senere i forbindelse med at grundejerne kontakter kommunen for at blive vejledt om et eventuelt civilt søgsmål mod den tidligere ejer af ejendommen.
- 3) Kommunen har oplyst dem, at de har håndteret jorden korrekt i henhold til Sønderjyllands Amts vejledning om arbejder med jord.

Miljøstyrelsen har i denne sammenhæng følgende bemærkninger:

Ad 1

Som nævnt ovenfor havde grundejerne en pligt til at standse gravearbejdet og straks underrette tilsynsmyndigheden, da de konstaterer forurening af ejendommens jord jf. jfl. §§ 21 og 71. Herefter kunne kommunen have oplyst grundejerne om, hvordan de skulle forholde sig indtil amtet tog stilling til hvornår gravearbejdet kunne genoptages og på hvilke vilkår, f.eks. at det gravede hul blev fyldt med ren jord i stedet for den forurenede.

Ad 2

Grundejerne er efter det oplyste blevet misinformeret af deres tidligere advokat.

Ad 3:

Kommunen har den 26. september 2005 fremsendt Sønderjyllands Amts vejledning for arbejder med jord til Miljøstyrelsen. Af denne fremgår blandt andet:

”Er jorden forurenede?”

Selv om arealet ikke er kortlagt, kan jorden godt være forurenede. Man skal overveje, hvilke aktiviteter der har været på arealet i tidens løb, og om de kan have medført forurening.

(...)

Det kan også være, at man bor ovenpå en gammel jordfyldedeplads og der gennem mange år er spildt olie, hver gang den gamle olietank er blevet fyldt.

Hvis man har mistanke om, at jorden kan være forurenede, skal man kontakte kommunen, som vil kan fortælle, hvordan man skal forholde sig. Endelig skal man vurdere jorden under gravearbejdet, og hvis jordens lugt eller udseende giver mistanke om, at den er forurenede, skal man standse arbejdet og kontakte kommunen.”

”Man har kun pligt til at anmelde arbejdet, hvis jorden flyttes fra det areal, hvor den bliver gravet op. Hvis man genindbygger jorden på det forurenede areal, skal jordarbejdet ikke anmeldes, uanset at jorden er forurenede.”

Anmeldepligten vedrører arbejder med jord på arealer, hvor forureningen er kendt/kortlagt. Der er altid en underretningspligt hvis man opdager eller får mistanke om, at der er en ukendt forurening på et areal.

Vejledningen findes i en jordmappe som er udarbejdet af Sønderjyllands Amt og kommunerne. Vejledningen bruges af kommunerne og amtet og er ikke offentliggjort for borgerne. Grundejerne har tidligst fået kendskab til kommunens udlægning af vejledningen da de kontakter kommunen ca. 1½ måned efter gravearbejdet. Grundejerne kan inden da ikke have misforstået vejledningen, da denne ikke er offentliggjort for borgerne.

På baggrund af ovenstående vurderer Miljøstyrelsen at der samlet set kan udstedes et påbud efter jordforureningslovens § 48.

8. Miljøstyrelsens afgørelse

Christiansfeld Kommune har udøvet et skøn ved udstedelse af påbud af 20. juli 2004 om sikring af arealanvendelsen og undersøgelse af overfladenær olieforurening på ejendommen [...], 6070 Christiansfeld. Ved denne skønsudøvelse har kommunen lagt følgende til grund:

- Rapport af september 2002 over forureningsundersøgelse udført af Rambøll
- Udtalelse fra Sønderjyllands Amt om den miljømæssige risiko ved den konstaterede olieforurening
- Embedslægens udtalelse om sundhedsrisikoen ved forureningen

Miljøstyrelsen vurderer, at den dybereliggende olieforurening med overvejende sandsynlighed stammer fra en lækage i rørledningen mellem olietanken og olietrykret, og at den overfladenære jordforurening er opstået som følge af fejlhåndtering af jorden i forbindelse med nedgravning af dræn. Miljøstyrelsen finder endvidere, at forureningen i jord, grundvand og poreluft ikke er tilstrækkeligt afgrænset til at der kan foretages en risikovurdering af forureningen. En sådan risikovurdering er en forudsætning for eventuelt at kunne udstede påbud om afhjælpende foranstaltninger.

På baggrund af ovenstående stadfæster Miljøstyrelsen Christiansfeld Kommunes oprensings- og undersøgelsespåbud af 20. juli 2004 med følgende ændringer:

- 1) Afgrænse jord- og grundvandsforureningen under og udenfor beboelseshuset. Herunder skal det indledningsvis klarlægges, hvor der ligger eller tidligere har ligget kloakledninger, dræn og andre ledninger i jorden, som i sig selv eller via ledningsgraven kan have fungeret som spredningsvej for forureningen. På baggrund af disse oplysninger samt den allerede udførte forureningsundersøgelse gennemføres borearbejde til afgrænsning af den allerede fundne forurening samt øvrige mulige forureningskilder og spredningsveje for forureningen. Dette skal ske ved udførelse af mindst 6 borer, heraf mindst 2 borer i beboelseshuset til afgrænsning af forureningen under huset og mindst 1 filtersat boring tæt på samlebrønd fra omfangsdræn ved laden, mindst 1 filtersat boring øst for B8, i passende afstand fra østligt skel grundet fyldplads på nabogrunden, mindst 1 filtersat boring nord for B5 og mindst 1 filtersat boring syd for beboelseshuset. Derudover skal der udføres 4 korte borer til afgrænsning af den terrænnære forurening nær omfangsdrænet.

Boringerne udføres til minimum 3 meter under terræn, undtagen boringerne til afgræsning af den overfladenære forurening, som udføres til minimum 1 meter under terræn, samt boringerne i beboelseshuset, som udføres til minimum 2 meter under terræn.

Hvis der træffes forurening i en boring, skal boringen derudover som minimum føres ned til 1 meter under bund af forureningen. Der udtages jordprøver for hver halve meter til geologisk og forureningsmæssig beskrivelse samt PID-måling. Fra hver boring udvælges mindst en jordprøve til kemisk analyse for oliekomponenter. Fra de filtersatte boringer udtages desuden en vandprøve til analyse for oliekomponenter.

Endvidere nivelleres og pejles alle nye og eksisterende filtersatte boringer. For at dokumentere en eventuel påvirkning af indeklimaet skal der desuden udføres mindst 2 poreluftmålinger under gulv, to indeklimatemålinger i beboelseshuset samt en udendørs referencemåling.

- 2) Opstille en risikovurdering for forureningen. Risikovurderingen skal være underbygget af konkrete data og beregninger, og den skal tage hensyn til nuværende og potentielle risici for indeklima, arealanvendelse, grundvandsressource og recipienter.
- 3) Undersøgelsesrapport og risikovurdering sendes til godkendelse hos Christiansfeld Kommune senest 8 uger efter meddelelse af dette påbud.
- 4) På baggrund af undersøgelsen og risikovurderingen vurderer kommunen, om der skal udstedes påbud om hel eller delvis oprensning af forureningen eller andre foranstaltninger, der kan eliminere den risiko, forureningen måtte udgøre.

For tilrettelæggelse og udførelse af undersøgelse og oprensning henvises til Miljøstyrelsens vejledninger 6, 7, 11 og 13 fra 1998.

9. Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan efter jordforureningslovens § 83 påklages til Miljøklagenævnet. Miljøklagenævnet er klagemyndighed for større eller principielle afgørelser efter Jordforureningslovens kapitel 5, herunder blandt andet § 48. Miljøklagenævnet afgør selv, om sagen er "større eller principiel".

Hvis De ønsker at klage, skal klagen indsendes til Miljøklagenævnet, jf. jordforureningslovens § 84, stk. 1. Klageberettiget er afgørelsens adressat. Det er herudover også enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald. Afgørelsen kan endvidere påklages af embedslægeinstitutionen, amtsrådet samt den myndighed, der har truffet afgørelsen i 1. instans, jf. jordforureningslovens § 84, stk. 2, jf. § 82.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. jordforureningslovens § 85, stk. 1, jf. § 81, stk. 1 og 2.

Klagefristen udløber i denne sag således den 7. februar 2006.

En klage over et påbud har opsættende virkning, medmindre nævnet træffer afgørelse om andet, jf. jordforureningslovens § 85, stk. 2. Dette betyder, at såfremt afgørelsen påklages til Miljøklagenævnet skal påbuddet ikke efterkommes førend Miljøklagenævnet har afgjort sagen.

Et søgsmål til prøvelse af denne afgørelse ved domstolene skal være anlagt inden 12 måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Med venlig hilsen

Palle Boeck
Kontorchef

Ulla Lund

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

- [...]
- [...]
- Christiansfeld Kommune, Teknisk afdeling, Lindegade 58, 6070 Christiansfeld
- Sønderjyllands Amt, Amtsgården, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
- Embedslægeinstitutionen for Sønderjyllands Amt, Store Torv 10, 2.sal, 6200 Aabenraa